

hasarderet. Lad være, at man i mangel af bedres havelse benytter udviklingen i værditilvæksten inden for en branche som indikation for udviklingen i produktionen, selv om der ikke herved er taget hensyn til samtlige leverancer fra andre sektorer, og selv om der – også indenfor en branche – kan ske væsentlige ændringer i disse leverancer gennem tiden, men at benytte værditilvæksten som mål for enkeltvirksomheders produktionsudvikling og som direkte mål for størrelsen af deres produktion kan ikke anses for forsvarligt.

Gunnar Klavsén.*

* Fuldmægtig i Finansministeriet, cand. polit.

Osmo V. Jaskari: Depreciation Allowances and the Real Capital. Suomalaisen Tiedekatemian Toimituksia, Helsinki 1960, 68. s. Pris: ca. 8 kr.

Emnet er inflationens og den økonomiske væksts indflydelse på afskrivningerne. Spørgsmålet er, om disse under inflation eller økonomisk vækst er tilstrækkelige til at dække geninvesteringsbehovet.

De forskellige afskrivningssystemer skildres i et indledende kapitel. Det anføres, at de fleste afskrivningssystemer af praktiske grunde er baserede på kostpriser og ikke på genanskaffelsespriser. Afskrivningen kan være lineær, degressiv, progressiv eller diskretionær.

Forf. anfører, at det *lineære* system ofte vil være hensigtsmæssigt, når slid og kapitalgodets afkast fordeler sig ligeligt over perioden. Systemets vide udbredelse skyldes imidlertid især dets enkelhed.

Indenfor forretningslivet er den *degressive* metode vundet frem. Denne metodes store afskrivningsbeløb i begyndelsen af afskrivningsperioden svarer til, at nogle goder aftager mest i værdi i begyndelsen og til, at kapitalgoderne kan udnyttes bedst i denne del af perioden. Om den aritmetisk-degressive metode – hvor forskellen mellem de årlige afskrivninger er konstant – eller den geometrisk-degressive metode, hvor afskrivningen udgør en fast procent af restbeløbet, er mest hensigtsmæssig, kan ikke

på forhånd afgøres. Det er ikke kun afgørende for valg af afskrivningssystem, om afskrivningsbeløbenes strøm svarer til indkomststrømmen. Den hastighed, hvormed afskrivningerne foretages har en selvstændig betydning, bl.a. fordi der under inflation må tages hensyn til mulighederne for at bevare afskrivningernes realværdi.

De degressive systemers store afskrivningshastighed frigør hurtigt reserver til kapitaldannelse, hvilket letter investeringsaktiviteten. Også kapitalafkastet bliver ifølge forf. bedre, idet afskrivningsbeløbene kan anbringes før den aktuelle geninvesteringsdato, evt. således at de ikke i så høj grad bliver udsat for inflationsrisiko.

Forf. medgiver, at de degressive systemer – hvis de er infleksible – kan medføre visse vanskeligheder, især for nye virksomheder. Disse systemer er derfor af størst fordel for ældre virksomheder; sådanne virksomheder betyder iflg. forfatteren samfundsmæssigt mest for kapitaldannelsen.

I visse tilfælde vil indkomststrømmen fra et kapitalgode først udvikle sig i løbet af godets sidste levetid. I sådanne tilfælde kan de *progressive* afskrivningssystemer, der er udformet omvendt af de degressive, være berettigede, især for nye virksomheder.

Forf. fremhæver, at alle de nævnte systemer har visse ulemper, og at det derfor er vigtigt, at de er så fleksible som muligt. Den største frihed består under det *diskretionære* system. Ifølge dette er kun det samlede afskrivningsbeløb og afskrivningsperioden fastlagt, medens beløbets fordeling i perioden er fri.

I bogens andet kapitel drøftes, hvilken betydning prisniveauændringer har for afskrivningerne og for disses tilstrækkelighed i forhold til geninvesteringerne. Prisfaldssituationen er jo ikke særlig aktuell og afgøres derfor ganske kort med en morsom gennemgang af 30'ernes teorier.

Forf. har et meget pessimistisk syn på afskrivningsforholdene under inflation. Afskrivninger på grundlag af kostpriser vil være utilstrækkelige til at finansiere reinvesteringerne. Som følge af de små fradrag af skattefrie afskrivninger bliver de skatte-

hasarderet. Lad være, at man i mangel af bedres havelse benytter udviklingen i værditilvæksten inden for en branche som indikation for udviklingen i produktionen, selv om der ikke herved er taget hensyn til samtlige leverancer fra andre sektorer, og selv om der – også indenfor en branche – kan ske væsentlige ændringer i disse leverancer gennem tiden, men at benytte værditilvæksten som mål for enkeltvirksomheders produktionsudvikling og som direkte mål for størrelsen af deres produktion kan ikke anses for forsvarligt.

Gunnar Klavsén.*

* Fuldmægtig i Finansministeriet, cand. polit.

Osmo V. Jaskari: Depreciation Allowances and the Real Capital. Suomalaisen Tiedekatemian Toimituksia, Helsinki 1960, 68. s. Pris: ca. 8 kr.

Emnet er inflationens og den økonomiske væksts indflydelse på afskrivningerne. Spørgsmålet er, om disse under inflation eller økonomisk vækst er tilstrækkelige til at dække geninvesteringsbehovet.

De forskellige afskrivningssystemer skildres i et indledende kapitel. Det anføres, at de fleste afskrivningssystemer af praktiske grunde er baserede på kostpriser og ikke på genanskaffelsespriser. Afskrivningen kan være lineær, degressiv, progressiv eller diskretionær.

Forf. anfører, at det *lineære* system ofte vil være hensigtsmæssigt, når slid og kapitalgodets afkast fordeler sig ligeligt over perioden. Systemets vide udbredelse skyldes imidlertid især dets enkelhed.

Indenfor forretningslivet er den *degressive* metode vundet frem. Denne metodes store afskrivningsbeløb i begyndelsen af afskrivningsperioden svarer til, at nogle goder aftager mest i værdi i begyndelsen og til, at kapitalgoderne kan udnyttes bedst i denne del af perioden. Om den aritmetisk-degressive metode – hvor forskellen mellem de årlige afskrivninger er konstant – eller den geometrisk-degressive metode, hvor afskrivningen udgør en fast procent af restbeløbet, er mest hensigtsmæssig, kan ikke

på forhånd afgøres. Det er ikke kun afgørende for valg af afskrivningssystem, om afskrivningsbeløbenes strøm svarer til indkomststrømmen. Den hastighed, hvormed afskrivningerne foretages har en selvstændig betydning, bl.a. fordi der under inflation må tages hensyn til mulighederne for at bevare afskrivningernes realværdi.

De degressive systemers store afskrivningshastighed frigør hurtigt reserver til kapitaldannelse, hvilket letter investeringsaktiviteten. Også kapitalafkastet bliver ifølge forf. bedre, idet afskrivningsbeløbene kan anbringes før den aktuelle geninvesteringsdato, evt. således at de ikke i så høj grad bliver udsat for inflationsrisiko.

Forf. medgiver, at de degressive systemer – hvis de er infleksible – kan medføre visse vanskeligheder, især for nye virksomheder. Disse systemer er derfor af størst fordel for ældre virksomheder; sådanne virksomheder betyder iflg. forfatteren samfundsmæssigt mest for kapitaldannelsen.

I visse tilfælde vil indkomststrømmen fra et kapitalgode først udvikle sig i løbet af godets sidste levetid. I sådanne tilfælde kan de *progressive* afskrivningssystemer, der er udformet omvendt af de degressive, være berettigede, især for nye virksomheder.

Forf. fremhæver, at alle de nævnte systemer har visse ulemper, og at det derfor er vigtigt, at de er så fleksible som muligt. Den største frihed består under det *diskretionære* system. Ifølge dette er kun det samlede afskrivningsbeløb og afskrivningsperioden fastlagt, medens beløbets fordeling i perioden er fri.

I bogens andet kapitel drøftes, hvilken betydning prisniveauændringer har for afskrivningerne og for disses tilstrækkelighed i forhold til geninvesteringerne. Prisfaldssituationen er jo ikke særlig aktuell og afgøres derfor ganske kort med en morsom gennemgang af 30'ernes teorier.

Forf. har et meget pessimistisk syn på afskrivningsforholdene under inflation. Afskrivninger på grundlag af kostpriser vil være utilstrækkelige til at finansiere reinvesteringerne. Som følge af de små fradrag af skattefrie afskrivninger bliver de skatte-

pligtige indkomster og dermed skatterne meget høje, især for ældre virksomheder og brancher. Resultatet bliver utilstrækkelige reinvesteringer og forringet konkurrenceevne over for udlandet, især over for lande med ny industri.

I et tredje kapitel behandles spørgsmålet om den økonomiske væksts betydning for forholdet mellem afskrivninger og reinvesteringer. Forf. omtaler Robert Eisners teori om, at afskrivningerne i en voksende økonomi vil overstige geninvesteringsbehovet og derfor bidrage til den økonomiske vækst. Eisner har anført, at der skal en alvorlig inflation til at vende dette billede, og påvist, at desto større vækstraten er, jo større er forskellen mellem afskrivningsbeløbene og geninvesteringssummerne. Eisner har sluttet, at afskrivningerne måske er for høje, hvorved nettoindkomsterne m.v. undervurderes. Dette påvirker ifølge Eisner den traditionelle analyse af indkomstfordelingen.

Forf. mener ikke, at Eisners resultater gælder for en økonomi, hvis årlige vækstbeløb er konstante; han vedgår, at der i en overgangsperiode, hvor en stationær økonomi bliver voksende, kan forekomme afskrivningsoverskud. Han advarer imidlertid mod brugen af dette overskud, fordi man ved en aftagen i væksten vil kunne komme til at mangle de brugte beløb til geninvesteringer. Dette er netop særlig uheldigt, når den økonomiske vækst er aftagende.

Forf. indrømmer rigtigheden af Eisners konklusioner for en økonomi, hvor den årlige vækstprocent er konstant. Han understreger imidlertid, at bare et midlertidigt stop i væksten vil føre til, at afskrivningerne bliver mindre end genanskaffelsesbehovet. Det er derfor af stor betydning, at vækstraten sjældent er konstant. Forf.s konklusion er, at den økonomiske vækst kun midlertidigt kan opveje inflationens tendens til at medføre for små afskrivninger.

I bogens fjerde kapitel kommer forf. ind på spørgsmålet om den økonomiske politik og om geninvesteringscykler. Gennemgangen

er kortfattet. Forf. understreger vanskelighederne ved at finde den rigtige »timing«. Som praktisk eksempel på, hvad der kan gøres, nævnes, at man har mulighed for at rette geninvesteringshøjdepunkter mod tidspunkter, hvor man ifølge befolkningsstatistikken m.v. kan vente særlig stor tilgang af arbejdskraft.

Bogen behandler kun få af de mange afskrivningsproblemer. Det forekommer imidlertid – den finske baggrund taget i betragtning – rimeligt, at forf. begrænser sig til at gennemgå inflationens og den økonomiske væksts indflydelse paa afskrivningerne. Man kunne nok ønske, at analysen af disse afskrivningsproblemer havde været noget mere omfattende. Det kan f.eks. nævnes, at inflationsproblemerne måske kan løses ved den ordning med forskudsafskrivninger og investeringsfondshenlæggelser, der blev indført i den danske skattelovgivning i 1957.

Martin Korst.*

* Sekretær i Skattedepartementet, cand.polit.

Bent Rold Andersen: Nyere målsætninger i socialpolitikken. Memorandum fra Københavns Universitets Økonomiske Institut nr. 7. Gads Forlag, Kbh. 1963, 119 s. (stencileret). Kr. 25,75.

Siden Zeuthen's værk om Social sikring 1948 er der sket en så betydelig udvikling i den praktiske socialpolitik, at nyere fremstillinger nu er påkrævet. Bent Andersens memorandum er et værdifuldt bidrag hertil. Dette gælder i ganske særlig grad det meget fyldige kapitel om revalideringen (40 sider). På dette område har udviklingen jo også været stærkest, og man har hidtil manglet en systematisk og vurderende fremstilling egnet til brug for universitetsundervisningen.

Under afsnittet om revalideringsmålsætninger findes en grundig diskussion af revalideringsbegrebet og dermed af personkredsen. Blandt de psykisk handicappede burde man snarere nævne de åndssvage end sinjerne. Fra et erhvervsmæssigt synspunkt